Сучасні міжнародні процеси передачі технологій

1. Суть та особливості науково-технічних відносин.
2. Особливості міжнародної передачі технологій. Суб’єкти та форми міжнародної передачі технологій.
3. Міжнародне технічне сприяння.
4. Міжнародне регулювання передачі технології.

1. Головними причинами швидкого розвитку міжнародних науково-технічних відносин є посилення нерівномірності економічного розвитку окремих держав; монополізація НТП великими фірмами, які можуть фінансувати проведення дорогих НДДКР; загострення конкурентної боротьби на світовому ринку.

Нерівномірність економічного розвитку спричиняє неоднаковий рівень розвитку науки і техніки у різних країнах, внаслідок чого в умовах сучасного рівня НТП передова техніка і технологія зосередилась у відносно невеликій групі промислово розвинутих країн. Велика роль у цьому процесі належить потужним фірмам, які мають змогу отримувати надприбутки за рахунок утримання передових позицій в технічному розвитку і продажу результатів наукових досліджень.

2. **Міжнародна передача технології** — це сукупність економічних відносин, які складаються між підприємствами різних країн у галузі використання зарубіжних науково-технічних досягнень.

Технологія в чистому вигляді — це методи і техніка виробництва товарів і надання послуг.

Матеріалізована технологія — це машини і обладнання.

Міжнародні організації розглядають міжнародну передачу технології не як разовий захід, а як тривалий процес, що містить:

- відбір і придбання технології;
- адаптацію і освоєння придбаної технології;
- розвиток місцевих можливостей удосконалення технології з урахуванням особливостей національної економіки.

Способи некомерційної передачі технології:

- надання науково-технічної інформації, тобто поширення відо
  мостей про технології через літературні джерела, патенти, інфор
  маційні листи, стандарти тощо;

проведення виставок, ярмарків, конференцій, симпозіумів;

стажування спеціалістів;

- спільні фундаментальні науково-технічні розробки.

Способи комерційної передачі технології залежно від складності реалізації можна поділити на три групи:

1.Передача технології.

2.Спільне розроблення і використання технології.

3.Промислове кооперування та спільне підприємництво.

Внутріфірмовий канал — це реалізація власних науково-технічних досягнень або зарубіжних досягнень в зарубіжних філіях фірми.

Міжфірмовий — це укладання ліцензійних, зовнішньоторгових, коопераційних угод про спільне підприємництво між незалежними компаніями в різних країнах.

Міжнародна передача технології може здійснюватись у таких формах:

а) ***патентна угода*** — міжнародна торгова операція, за якою власник патенту поступається правами на використання винаходу покупцеві;

б) ***ліцензійна угода*** — міжнародна торгова операція, за якою власник винаходу дає іншій стороні дозвіл на його використання в певних межах;

в) ***ноу-хау*** — передача технічного досвіду і секретів виробництва, використання яких забезпечує певні переваги в досягненні його кінцевої мети;

г)***угода на інжиніринг*** — це угода на інженерно-консультаційні послуги покупцю для реалізації технічного проекту;

д) ***франчайзинг*** — це надання великою "батьківською" фірмою права дрібній фірмі вести протягом певного періоду свою справу під її опікою та, використовуючи її обладнання, реалізовувати через неї свою продукцію.

3. ***Технологічні гранти*** — це безоплатна передача технології, технологічно містких товарів чи фінансових засобів для купівлі технології, навчання та підготовки персоналу, адаптації її до місцевих умов.

Співфінансування технічного сприяння передбачає часткову участь отримувача технології у фінансуванні та організаційне забезпечення її розміщення і реалізації.

4. **МОІВ** — міжнародна організація з інтелектуальної власності (WIPO). Це спеціалізоване агентство системи ООН, пов'язане з питаннями технології.

Програма **розвитку ООН — ПРООН (UNDP)** створена у 1965 р. для сприяння у розвитку країн, що розвиваються (членам ООН), шляхом надання їм технічної допомоги у галузі передачі і адаптування технології, розробки природних ресурсів, сприяння підприємництву, а також у вирішенні соціальних питань. Є основним джерелом багатостороннього фінансування технічної допомоги і розвитку країн — членів ООН.